

РЕШЕНИЕ

№ 342

гр. С.З., 24.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С.З., I ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Димитър М. Христов

Членове: Анна Т. Трифонова
Иванела Ат. Караджова

при участието на секретаря Антонина Д. Динева Николова
като разгледа докладваното от Димитър М. Христов Въззивно търговско дело № 20225501000434 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на „О.Л.“ ЕООД, гр. С. срещу решение № 701/28.07.2022г., постановено по гр.д №4628/2021г. на РС-С.З.. Решението се обжалва в частта, с която е отхвърлен иска от „О.Л.“ ЕООД за съществуване на вземането на дружеството към ЗП Т.Ж.Т. над сумата от 1 443,42 евро до претендирания размер от 3 486,30 евро. Излагат се съображения за неправилност на решението в обжалваната част, като се иска неговата отмяна. Няма искане за събиране на доказателства. Претендират се разноските по делото.

В законоустановения срок е постъпил отговор от въззиваемия, с който заявява, че въззивната жалба е неоснователна, като взема становище по изложените от въззивника доводи. Направено е искане жалбата да бъде отхвърлена, а първоинстанционното решение потвърдено в обжалваната част. Претендират се разноските по делото. Няма искания за събиране на доказателства.

Окръжен съд – гр. С.З., в настоящият си състав, след като обсъди данните по първоинстанционното и въззивното производства, УСТАНОВИ:

Видно от приложеното ч. гр. д. № 2581/2021г. по описа на Районен съд - С.З., съдът е издал в полза на „О.Л.“ ЕООД против ЗП Т.Ж.К., заповед за незабавно изпълнение на парично задължение и изпълнителен лист за сумата в размер на 3 486, 30 евро - част от вземане по запис на заповед от 04.01.2018г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 04.06.2021г. до окончателното ѝ изплащане, както и за сумата от 736,38 лева - разноси по заповедното производство. В срока по чл. 414, ал. 2 ГПК е постъпило възражение от длъжника. В срока по чл. 415, ал. 4 ГПК „О.Л.“ ЕООД е предявило против ЗП Т.Ж.К. настоящия иск за установяване на вземането по издадената заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК.

Видно от съдържанието на представения по делото запис на заповед, същият е издаден на 04.01.2018г. (л.5) от ЗП Т.Ж.К. в полза на „О.Л.“ ЕООД / тогава „С.Б.“ЕООД, за сумата от 7 920,16 EUR с ДДС, платим на превяване в срок до 42 месеца от датата на издаване, без разноси и без протест.

С нотариална покана, рег. № 5260, том 1, акт № 169/19.03.2021 г. на нотариус Д.Н., с район на действие РС - гр. С.З., рег № 181 (л.6-8), „О.Л.“ ЕООД е предявило за плащане на ЗП Т.Ж.К. четири броя записи на заповед, единият от които процесният запис на заповед от 04.01.2018г. Видно от извършеното отразяване върху нотариалната покана от нотариуса, същата е счетена за редовно връчена на ответника на 10.05.2021г., след изтичане на двуседмичния срок от залепеното уведомление на адреса на ЗП Т.Ж.К.. Представен е и протокол (л.17), в който са удостоверени посещенията на адреса три пъти, при които ответникът не е бил открит, поради което е залепено уведомление на 19.04.2021г. Ответникът не оспорва предявяването на записа на заповед за плащане.

С оглед наведеното от ответника възражение, че издаденият запис на заповед от 04.01.2018г. обезпечава вземания по сключен между страните договор за финансов лизинг от същата дата - 04.01.2018г., ищецът с допълнение към исковата молба признава този факт.

Видно от представения по делото договор за финансов лизинг от 04.01.2018г. (л. 85 и сл.), сключен между ищеца, като лизингодател и ответника, като лизингополучател, лизингодателят се е задължил да придобие определена от лизингополучателя вещ, която да предостави на последния за временно (до изтичането срока на лизинга) и възмездно ползване (част III,

чл.1, ал.1). В чл. 2, ал.1 от договора страните са уговорили, че броят, размерът и падежът на лизинговите вноски, определени към момента на сключване на договора се посочват в Приложение 1 към договора - Погасителен план. В чл. 6, ал.1 от същия е посочено, че обезпеченията се уговарят между страните и се посочват в част II от договора, а в ал. 3 е посочено, че ако с цел обезпечение бъдат предоставени записи на заповед, лизингодателят по своя преценка определя техния брой и конкретната стойност на всеки един запис на заповед. Записано е още, че лизингодателят има право, в случай на предоставяне на записи на заповед, като обезпечение по договора за лизинг, при неизпълнение от страна на лизингополучателя, да ги ползва за събирането на сума, равна на всички дължими по договора задължения, включително като ги събере принудително и лизингополучателят, с подписването на договора за лизинг, дава изричното си съгласие за това.

Съгласно чл. 8, ал.1 от договора във всеки случай на неизпълнение на парично задължение на лизингополучателя, лизингодателят има право на наказателна лихва за забава в размер на 0,1 % върху дължимата сума за всеки ден на забава, както и на всяко едно от следните действия:

1/ да откаже да предаде за ползване лизинговата вещ или да изиска връщането ѝ, респ. да я из земе. Върнатата / иззетата лизингова вещ, лизингодателят ще съхранява на разноси на лизингополучателя до пълното изпълнение на просрочените задължения, включително разносните по изземването и съхранението, ако се дължат такива или до изтичането на 1 месец от датата на връщането/изземването. В случай че просрочените задължения не бъдат погасени в този или в друг писмено уговорен между страните срок, лизингодателят има право едностранно да прекрати договора. В случай, че всички просрочени задължения бъдат погасени и договорът не е прекратен, ползването на лизинговата вещ се възобновява

2/едностранно да прекрати договора с изпращане на писмено уведомление до лизингополучателя. При прекратяване на договора, лизингополучателят е задължен да заплати на лизингодателя освен всички дължими до момента на прекратяването задължения и всички дължими в резултат на прекратяването суми, в т.ч. - обезщетения, като се взема предвид и обезщетението за вредите, нахвърлящо нормалното износване на върнатата вещ, неустойки за неизпълнение, всички направени от лизингодателя разходи,

включително разноските за принудително изпълнение и евентуалното принудително възобновяване на владението върху лизинговата вещ

3/ без да прекратява договора за лизинг, да обяви вземанията си по него за предсрочно изискуеми и да ги събере

В ал. 3 на горепосочения чл. 8 е уговорено още, че във всички случаи на неизпълнение на задължения на лизингополучателя, както и при прекратяване на договора по вина на лизингополучателя, лизингодателят има право на неустойка в размер на 10% от цената на придобиване на лизинговата вещ, като лизингодателят разполага и с правата да претендира пълния размер на вредите.

В чл. 10 са уговорени условията за придобиване на собствеността на лизинговата вещ от лизингополучателя.

В част II от договора, е посочено, че лизинговата вещ е автомобил Ф.Р. - употребяван, с цена на придобиване 8095,45 евро без ДДС, срок на лизинга 36 месеца, сума на финансиране 7285,90 евро без ДДС. Посочено е в т. 19, че начин на погасяване на лизинга е описания в Приложение А - Погасителен план, а в т.21.1, че обезпечението е запис на заповед, като обезпечение за вземанията на лизингодателя по договора за лизинг.

По делото е представено Приложение А към договора - Погасителен план, видно от който на 04.01.2018г. е платима авансова вноски в общ размер на 971,46 евро с ДДС, при получаване на МПС - то сумата от 1457,18 евро - за ДДС, като останалата сума е платима на 36 вноски, с падеж 5 - то число от съответния месец, последна погасителна вноски 05.01.2021г., всяка погасителна вноски (включваща главница и лихва) от 220 евро, като общо главница по тези 36 вноски е посочена сумата от 7285,90 евро и общо лихва 634,26 евро, сборът от които суми за главница и лихва по тези 36 на брой вноски прави сумата 7920,16 евро. Именно за сумата от 7920,16 евро е издаден процесният запис на заповед.

Предаването на автомобила - Ф.Р. - употребяван на ответника, не е спорен между страните факт, установим и от приемо - предавателен протокол от 31.01.2018г. (л. 105).

Видно от приемо - предавателен протокол от 29.01.2020 г. (л. 139) , подписан от страните по делото, поради неплащане на дължими парични

задължения по договора за лизинг от 04.01.2018г. от лизингополучателя, страните се съгласяват, че възползвайки се от правото си на задържане върху лизинговата вещ - Ф.Р., на основание чл. 8, ал.1, т.1 лизингодателят, без да прекратява действието на договора, отнема на лизингополучателя възможността да управлява и ползва автомобила в срок до 1 месец от датата на подписване на протокола. Предоставен е срок за издължаване на сумите - 01.03.2020г., като е посочено, че при неиздължаването им в този срок, договорът ще бъде едностранно прекратен от лизингодателя от деня, следващ срока за доброволно изпълнение, за което лизингополучателя няма да бъде уведомяван допълнително. С ръкописен текст, изхождащ от Т.К., в протокола е посочено, че автомобилът остава на отговорно пазене при него и се задължава да се грижи и да опазва актива. С протокола е удостоверено предаване на ключа и документи за автомобила на от лизингополучателя на лизингодателя.

С уведомление, изх. № 996 от 02.06.2020 г. (л.106) „О.Л.“ ЕООД е уведомило ЗП Т.Ж.К., че има неплатени суми по два договора за лизинг, като по процесния договор за лизинг същите възлизали на сумата 6420.73 лева - дължими към 01.06.2020г. лизингови вноски, разход за застраховка, административна такса и лихва за забава в плащанията, като е предоставен десетдневен срок за доброволно плащане от получаване на уведомлението. Канев е предупреден, че при неизпълнение в този срок, дружеството прекратява действието на договорите, вкл. на процесния договор, считано от деня, следващ срока за доброволно изпълнение. Уведомлението е получено от ответника на 03.06.2020 г. (л.108)

По делото е представено изявление за прихващане с изх. № 1124 /22.07.2020 г., изходящо от „О.Л.“ ЕООД до ЗП Т.Ж.К. (л. 111), като в същото е посочено, че дължимите от ответника суми по процесния договор за финансов лизинг от 04.01.2018г. (прекратен) са в общ размер на 6 807,88 лева - лизингови вноски, данък МПС и лихва за забава в плащанията, като след извършено прихващане с вземане на ответника за платен ДДС, дължимата сума по договора за финансов лизинг от 04.01.2018г. е 6216,32 лева.

Видно от приемо - предавателен протокол от 04.06.2020 г. (л. 138) , подписан от страните по делото, поради неплащане на дължими парични задължения по договора за лизинг от 04.01.2018г. от лизингополучателя,

лизингодателят прекратява договора и отнема лизинговата вещ.

За изясняване на обстоятелства по делото са разпитани свидетели. Свидетелите НС.П. и Б.П.М. - служители в Дирекция „Събиране на вземания“ и сигурност към О.Л. ЕООД, разказват, че ответникът Т.К. като земеделски производител и като представляващ едно дружество - Б.Д.Т., е сключил общо 6 лизингови договора, единият от които е за Ф.Р.. Поради големите просрочия, които бил натрупал Канев, през месец януари 2020 г. на риск комитет на мениджмънта на дружеството, се взело решение за изземване на активите и последващо прекратяване на договорите поради неизпълнение. На 29.01.2020 г. двамата свидетели посетили Канев, като след няколко часа преговори, по молба на семейството на Канев, се съгласили да не прекратяват договорите и да му предоставят едномесечен срок за заплащане на сумите, който изтичал на 01.03.2020 г.. Съгласили се още да оставят лизинговите вещи на съхранение в стопанския двор на Канев. Всичко това било отразено в съставен на същата дата протокол. Канев и семейството му помолили да не бъдат прекратявани договорите, тъй като трябвало да платят освен просрочените суми по всичките договори и още допълнителни суми, а Канев казал, че местен агробизнесмен ще му помогне да изчисти задълженията си. След изтичане на срока, указан в протокола, Т.К. не изплатил задълженията си, въпреки обещанията му и изчакването от още 2 месеца, след което дружеството взело решение и прекратило договорите, като реалното изземване на активите по четири договора, вкл. и Ф.Р., било станало на 04.06.2020 г., за което също били съставени протоколи. Дори по молба на Канев, за да не ставал за смях и за срам в селото, той докарал лично активите, с изключение на две големи сеялки, които иззели със специализирана техника няколко месеца по - късно.

Свидетелите Г.Г. и С.М. разказват, че 20192020 г. (до преди началото на пандемията) Т.К. управлявал бял пикап - Ф.Р., когато свидетелите видели пикапа „запечатан“ в производствената база на ответника, а след известно време пикапът изчезнал от базата. Не знаели причината за това. Свидетелката М. каза още, че Т. й казал, че имал проблеми с лизинга, затова е бил запечатан пикапа и той не го карала.

Съдът кредитира изцяло показанията и на четиримата свидетели като еднопосочни и взаимодопълващи и кореспондиращи с писмените

доказателства по делото.

За изясняване на обстоятелствата по делото е назначена СИЕ. Според заключението на вещото лице, неоспорено от страните, което съдът кредитира като компетентно изготвено и съответно на писмените доказателства, осчетоводените от ищеца като неплатени от ответника суми по договор за финансов лизинг от 04.01.2018г. към датата на подаване на заявлението в съда - 04.06.2021г. възлизат общо на сумата 6216,30 лева (3178 евро), включваща: частично неплатена лизингова вноска № 19 от 76,24 евро, изцяло неплатени лизингови вноски от № 20 до № 29 вкл., всяка от които по 220 евро, данък МПС в размер на 181,03 лева (92,56 евро), лихва (неустойка) за забава в размер на 1583,32 лева (809,50 евро). Вещото лице е изчислило, че по чл. 8, ал.1 от договора за посочените периоди от ищеца, неустойката възлиза на 343,08 евро (670,94 лева), а неустойката по чл.8, ал.3 от договора на 1583,32 лева (809,50 евро). Вещото лице е констатирано, че с преводно нареждане от 12.06.2020г. е наредено плащане от О.Л. ЕООД в полза на Столична община на данък МПС за 2020 г. за Ф.Р. в размерна 181,05 лева. Вещото лице в табличен вид е посочило какви плащания са осчетоводени при ищеца (поради липса на предоставена информация от ответника) по два договора за финансов лизинг, единият от които процесния, като тъй като в платежните документи не се посочвало основанието за плащане - по кой договор да бъдат отнасяни платените от ответника суми, ищецът определял и разпредял постъпилите суми по двата договора, като вещото лице в съдебно заседание заяви, че е установило забава в плащанията и по двата договора.

При така установеното от фактическа страна, могат да се направят следните правни изводи:

Записът на заповед от 04.01.2018 г. е редовен от външна страна и съдържа всички изискуеми задължителни реквизити и форма съгласно [чл. 535 ТЗ](#); съществуването, изискуемостта на вземането и неговия размер. При тези изводи, се дължи произнасяне по конкретните твърдения на страните за наличието и естеството на каузално правоотношение, за обезпечаване на изпълнението на което е издаден записът на заповед.

На следващо място, доколкото в хода на съдебното производство ответникът излага твърдения и ангажира доказателства за установяване съществуването на каузално правоотношение между страните, то съдът е

длъжен да изследва и него. В този смисъл е и константната съдебна практика - решение № 41 от 22.04.2010 г. на ВКС по т. д. № 575/2009 г., II т. о., решение № 121 от 1.07.2009 г. на ВКС по т. д. № 55/2009 г., II т. о., решение № 149 от 5.11.2010 г. на ВКС по т. д. № 49/2009 г., I т. о. - всички решения са постановени по реда на чл. 290 ГПК и са задължителни за съдилищата.

При въведени от страните твърдения или възражения, основани на конкретно каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед, на изследване подлежи и каузалното правоотношение.

С Договор за финансов лизинг от същата дата - 04.01.2018г., лизингодателят "О.Л." ЕООД /с предишно наименование "Сюжелиз-България" ЕООД/ се е задължил да придобие автомобил „Ford Ranger” и да го предостави за ползване на лизингополучателя ЗП Т.Ж.К. за срок от 36 месеца срещу заплащане на възнаграждение, платимо на 36 месечни лизингови вноски съгласно погасителния план - Приложение А от договора.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от договора лизингодателят осигурява спокойното държане и ползване на лизинговата вещ от лизингополучателя, за срока на лизинга, а лизингополучателят е длъжен да приеме държането на лизинговата вещ от доставчика/лизингодателя, ако същата отговаря на предварително посочената спецификация – чл. 4, ал. 2 от договора.

С оглед предмета, страните, правата и задълженията следва, че процесният договор е такъв за финансов лизинг по смисъла на [чл. 342, ал. 2 ТЗ](#). Предвид [чл. 344, ал. 1 ТЗ](#) и препращащата норма на [чл. 347, ал. 2 ТЗ](#) основните задължения на лизингодателя по договора за финансов лизинг са: 1/ да придобие вещта - предмет на договора за лизинг от трето лице при условия, определени от лизингополучателя; 2/ да предаде лизинговия обект за ползване на лизингополучателя и да му предостави свободното ползване в рамките на срока на договора. Обстоятелството, че финансовият лизинг представлява и специфична финансова операция за предоставяне на кредит във веществена форма по избор на лизингополучателя, не освобождава лизингодателя от посочените задължения /Решение № 49 от 26.06.2017 г. на ВКС по т. д. № 89/2016 г., II т. о., ТК/. Задълженията на лизингополучателя са предвидени в [чл. 345, ал. 1](#) и [2 ТЗ](#): 1/ има задълженията на наемател съгласно [чл. 232](#) и [чл. 233, ал. 2 ЗЗД](#) - да плаща лизинговата цена и разходите, свързани

с ползването на вещта /чл. 232, ал. 2 ЗЗД/. За да възникне задължението на лизингополучателя за заплащане на уговореното лизингово възнаграждение, лизингодателят обаче следва да предаде на лизингополучателя вещта, предмет на лизинговия договор.

В съответствие с Договор за финансов лизинг 04.01.2018 г. е съставен приемо - предавателен протокол от 31.01.2018г за получаване и предаване на лизинговата вещ на ответника.

Настоящата инстанция споделя изводите на първоинстанционния съд относно момента на прекратяване на договора за финансов лизинг от страна лизингодателя на 29.01.2020 г., като лизинговата вещ е била оставена за отговорно пазене в неговата база и той е бил лишен от възможността да я ползва, което представлява едностранно прекратяване на договора от страна на лизингодателя. В тази хипотеза лизингополучателят дължи лизинговите вноски до тази дата - 29.01.2020 г.

От заключението на СИЕ се установява, че дължими до 29.01.2020 г. са част от лизингова вноска № 19 с падеж 05.08.2019г. в размер на 76,24 евро и лизингови вноски от номер №20 до номер №24 вкл. по 220 евро всяка , което прави сумата 1176,24 евро.

По отношение на нищожността на клаузата на чл.8, ал. 3 от договора за финансов лизинг, съдът намира следното:

В рамките на извършената служебна проверка относно валидността на посочената неустоечна клауза, съдът намира, че същата е нищожна на основание чл. 26, ал. 1, предл. трето ЗЗД – поради противоречие с добрите нрави по следните съображения:

Според Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2009 г., ОСТК, добрите нрави са морални норми, които не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или следват от тях. Условиата и предпоставките за нищожност на клаузата за неустойка произтичат от нейните функции, както и от принципа за справедливост в гражданските и търговските правоотношения. Преценката за нищожност на неустойката поради накърняване на добрите нрави следва да се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора, като се отчита естеството и размерът на задълженията, изпълнението на които се обезпечава с неустойка; дали изпълнението на задължението е обезпечено с

други правни способности; видът на уговорената неустойка (компенсаторна или мораторна) и видът на неизпълнението на задължението (съществено или за незначителна негова част); съотношението между размера на уговорената неустойка и очакваните от неизпълнение на задължението вреди и др.

С оглед на горното, съдът намира, че при съпоставка на процесната неустоечна клауза по примерно посочените критерии в Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2009 г., ОСТК, се налага извод, че е налице голяма диспропорция между размера на задълженията, изпълнението на които се обезпечава с неустойката и размерът ѝ. Видът на уговорената неустойка е наказателен, тъй като е уговорена огромна неустойка за неизпълнение, като съотношението между размера на уговорената неустойка и очакваните от неизпълнение на задължението вреди очевидно не съответства на принципите за справедливост, добросъвестност и недопускане на неоснователно обогатяване на участниците в търговския оборот. Поради това съдът приема, че в случая уговорената неустойка излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции и следователно противоречи на добрите нрави.

Недължима е и сумата за Данък МПС за 2020 г. в размер на 181, 05 лева, поради прекратяване на договора за финансов лизинг.

Предвид гореизложеното обжалваното решение следва да бъде потвърдено като правилно.

Въззивникът следва да заплати на въззиваемия разноси в размер на 300 лева, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение

Водим от горните мотиви, Старозагорският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 701/28.07.2022г., постановено по гр.д №4628/2021г. на РС-С.З. в обжалваната му част.

ОСЪЖДА “О.Л.” ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. С., бул. ***** да заплати на ЗП Т.Ж.К., ЕГН *****, с адрес: гр. С.З., ул. ***** сумата от 300 лева, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____